

ZIRC ÉS VIDÉKE

PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Ára: 200 Ft

Új folyam 7. évf. 15. szám, 2024. október 17.

Megjelenik havi két alkalommal

Megalakult Zirc város új képviselő-testülete

A Városházán ünnepélyes keretek között megalakult Zirc Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 2024–2029-es választási ciklusra. Megtörtént az eskütétel, alpolgármesternek egyhangú szavazással **Hellebrandt Ferenc** képviselőt választották meg.

Kacsala István polgármester köszöntötte az újonnan felálló képviselő-testület tagjait és a megjelent vendégeket. A maga nemében példa nélkülinek nevezte ezt az önkormányzati ciklust, hiszen eddig egyiket sem előzte meg ilyen hosszúas túrelmi időszak, utalva a választások óta eltelt négy hónapra.

Hangsúlyozta, hogy meg kell hálálniuk azt a bizalmat, amivel a választópolgárok felhatalmazták az új testület tagjait arra, hogy a várost a fejlődés útján tartsák. Hozzáfűzte, hogy döntéseiket Zirc és az itt élők érdekeit szem előtt tartva kell meghozniuk.

„Az út, amin elindulunk, az összefogás, az együttműködés, és az együttgondolkodás

A 2024–2029-es önkormányzati ciklus képviselő-testületének eskütétele a Városházán

jegyében kell, hogy teljen. Az összefogást a térség településeivel karöltve is erősíteniünk kell, hiszen fejlődésünk biztos záloga a közös munka. Kívánom, hogy ez a közös munka eredményes legyen” – hallhattuk városunk új vezetőjének gondolatait a képviselő-testület alakuló ülésén.

Viziné dr. Horváth Judit jegyző közreműködésével az önkormányzati képviselők eskütételével vette kezdetét az

ülés, majd Zirc város polgármestere is letette az esküt. Mint ismert, a június 9-én lezajlott önkormányzati választásokon a városvezetői címre Kacsala Istvánnak szavaztak bizalmat a választópolgárok, képviselői mandátumot nyert – ábécé sorrendet követve – Hellebrandt Ferenc, Hédl Evelin, Horváth Attila, Kadnár Tímea Laura, Lingl Zoltán, Nagy Tamás Imre, Varga Zita és Virth Csaba. (Folytatás a 3. oldalon)

Gondoljunk rá, mert ha időben felismerjük, segíthetünk!

A Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ előadásokat szervezett az Alzheimer-világnaphoz kapcsolódóan a demenciáról, melynek nappali ellátása május elejétől elérhető az intézményben.

Nagné Fáró Katalin köszöntője – május elején indult be a demens nappali ellátás a Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ keretei között

kapcsolatban pedig az egész család érintetté válik. (Folytatás a 7. oldalon)

Az eseményen **Nagné Fáró Katalin**, a házigazda intézmény vezetője köszöntötte az egybegyűlteket.

Statisztikai adatokra hivatkozva elmondta, mintegy kétszáz ezer ember szenved hazánkban a demencia betegségében, és ha a hozzátartozókat is figyelembe vesszük, akkor úgy hétszáz ezer embert érint.

Dr. Payrich Mária pszichiáter is azzal kezdte előadását, hogy egyre többen szenvednek ebben a betegségben, az ellátással

Szívünkben őrzött emlékek

– Fontos felismernünk, hogy az idő múlásával minden változik, de ki ne emlékezne jó szívvel dédnagyszüleink történeteire, nagyanyja finom főztjére?

Kacsala István polgármester (képünkön) hangsúlyozta ezt köszöntőjében Zirc város Idősek Nap-i ünnepségén.

Hozzáfűzte, hogy ezeket a szép emlékeket a szívünkben őrizzük, de fontos, hogy meg is éljük a pillanatokat, ezért arra biztatott mindenkit, töltsünk minél több időt idős szeretteinkkel, ismerőseinkkel. (6. oldal)

Minden korosztályt megszólított a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB az Országos Könyvtári Napok eseményein. (4-5. oldal)

VÉRADÁS

2024. október 18. (péntek) 11.00–17.00
Zirc, Városi Könyvtár (József A. u. 1.)

GALLYAZÁSI ÉRTEŚÍTÉS

Az **E.ON Áramhálózati Zrt.** megbízásából
tájékoztatjuk **ZIRC város lakosságát**
a **2024. évi GALLYAZÁSRÓL**

A Bakonyi Fakitermelő Bt. az E.ON Áramhálózati Zrt. megbízásából Zircen gallyazási és nyiladéktisztítási munkákat végez el az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. kis- és közepesfeszültségű hálózatain.

**A GALLYAZÁSI MUNKÁLATOK KÖZÉRDEKŰ
TEVÉKENYSÉGEK, A MUNKA MEGKEZDÉSE
ÉLET- ÉS VAGYONVÉDELMI OKOKBÓL
TÖRTÉNIK.**

**A HÁLÓZAT-KARBANTARTÁSI MUNKÁLATOK
KEZDŐ IDŐPONTJA: 2024. OKTÓBER.**

Észrevétel esetén forduljanak a Bakonyi Fakitermelő Bt.-hez:
+36 (30) 267-9094; info@bakonyifa.com.

Zirci Községi Önkormányzati Hivatal

ÜNNEPI NYITVATARTÁS

Kedves Olvasóink! A Békefi Antal Városi Könyvtár nyitvatartása 2024. október 23-tól az alábbiak szerint alakul:

Október 23. (szerda)	ZÁRVA
Október 24. (csütörtök)	ZÁRVA
Október 25. (péntek)	ZÁRVA
Október 26. (szombat)	ZÁRVA
Október 29. (kedd)	10:00-18:00
Október 30. (szerda)	10:00-18:00
Október 31. (csütörtök)	10:00-18:00
November 1. (péntek)	ZÁRVA
November 2. (szombat)	ZÁRVA

2024. november 4-től a megszokott nyitvatartási idővel várjuk Olvasóinkat!
(keddtől péntekig 10:00-18:00, szombaton 9:00-13:00)

ZIRC ÉS VIDÉKE PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP
Felelős kiadó: Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB
(8420 Zirc, József A. u. 1.) Adószám: 15569499-1-19
Telefon: +36 88/593-810 E-mail: zivi@zircultura.hu
ISSN szám: ISSN 1215-4156 (Nyomtatott), ISSN 2631-0163 (Digitális)
Szerkesztő munkatársak: Kelemen Gábor, Csaba Lilla, Encz Ilona
Az újság példányonkénti ára: 200,- Ft. Előfizetési díj félévre (12 lapszám)
2.400,- Ft, egy évre (24 lapszám) 4.800,- Ft.

Megrendelhető a kiadónál, a www.zircultura.hu honlapról letölthető formanyomtatvány
kitöltésével.

MEGHÍVÓ

Zirc Városi Önkormányzat nevében
tisztelttel meghívom Önt, családját, barátait
az **1956-os forradalomra és szabadságharcra**
emlékező városi ünnepségre

2024. október 23. (szerda)

Zirc, I. András tér
(Kistemplom és környéke)

9.00 óra Ünnepi szentmise a Kistemplomban

10.00 óra Megemlékezés az '56-os emlékkönnél:

- Ünnepi beszéd
- Cserregő Néptánc Együttes műsora
- Koszorúzás

Esőhelyszín: **Városháza nagyterme**
(Zirc, Március 15. tér 1.)

Kacsala István
Zirc Város polgármestere

TERMÉSZETI ÉRTÉKEK A 40 ÉVES VÁROSBAN

A Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűteményi Központ
MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma
és a Zirc Városi Önkormányzat

tisztelttel meghívja Önt, kedves családját és érdeklődő ismerőseit
2024. október 17-én, csütörtökön 17 órára
a „Természeti értékek a 40 éves városban”
című kiállítás megnyitójára.

Köszöntőt mond Kacsala István, Zirc város polgármestere
és dr. Kutasi Csaba múzeumigazgató.

A kiállítást megnyitja Kasper Ágota, nyugalmazott múzeumigazgató.
Hangszereken közreműködnek a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium
és Alapfokú Művészeti Iskola zeneiskolás növendékei.

Helyszín: Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűteményi Központ—MTM Bakonyi
Természettudományi Múzeuma, köznevelődési terem (Zirc, Rákóczi tér 3-5.)
A kiállítás 2024. december 15-ig tekinthető meg.

Alpolgármestert is választott a képviselő-testület az alakuló ülésén

(Folytatás az 1. oldalról)

A képviselő-testület az előírásoknak megfelelően titkos szavazással választott alpolgármestert, a szavazatszámláló bizottság elnökének Lingl Zoltán képviselőt kérték fel, aki aztán ismertette is az eredményt: a testületi tagok egyhangúan választották alpolgármesternek a polgármester által jelölt Hellebrandt Ferencet, aki már az előző ciklusban is betöltötte ezt a tisztséget.

Ezt követően Zirc város újonnan megválasztott alpolgármestere is letette az esküt, majd a polgármester illetményének és az alpolgármester tiszteletdíjának megállapításáról döntött a testület.

Az alakuló ülésen felülvizsgálatra került a Zirc Városi Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló önkormányzati

Kacsala István polgármester gratulál Hellebrandt Ferenc alpolgármesternek a megválasztásához

rendelet. A korábbi rendeletét hatályon kívül helyezte a képviselő-testület, s új rendelet megalkotásáról döntött. A módosítás érinti többek között a képviselő-testületi ülések

előkészítésével és összehívásával kapcsolatos eljárási szabályokat, az ülések számáról szóló rendelkezéseket, a helyettesítés rendjére vonatkozó előírásokat, a nyilvánosság formáit, az ülésről történő távolmaradásra vonatkozó szabályokat, az önkormányzat alaptevékenységeit, önként vállalt feladatait is. A változás eredményeként Pénzügyi, Gazdasági és Ifjúsági, Kulturális, Sport és Civil Bizottság alakul.

A polgármester 2024. évi szabadság-ütemezésének jóváhagyásával, Zirc város korábbi polgármesterének végkielégítésével, illetve annak kiegészítésével, továbbá a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB finanszírozásával kapcsolatos döntéseket is hozott a képviselő-testület. KG

Két győzőről a tízéves aradi vértanúk emlékművénél

– Ezek az emberek, akár magyar születésűek voltak, akár idegen nációból származtak, vitézségből, helyállásból, öntudatból példát adtak. Tiszta szívvel, emelt fővel álltak bírálók és hóhéraik elé abban a szent tudatban, hogy a magyar alkotmányért és függetlenségért a végsőkig ki kell állni.

Babucs Zoltán hadtörténész, a Magyarságkutató Intézet vezető kutatója hangsúlyozta ezt a tizenhárom aradi vértanú kapcsán kivégzésük 175. évfordulóján, az éppen tíz évvel ezelőtt felavatott zirci emlékműnél. A hős mártírok közül kettőre, a 225 éve született Kiss Ernőre és a 220 éve született Damjanich Jánosra külön is kitért az ünnepség szónoka.

Megtudhattuk, hogy Kiss Ernő altábornagy egy dúsgazdag örmény családnak volt a sarja, aki birtokait a köz javára is igyekezett fordítani.

A nevéhez fűződik a szabadságharc egyik első jelentős délvideki győzelme, amikor 1848. szeptember 2-án a perlaszi rác felkelőtábor bevették a honvéd csapatok. Nem véletlenül ragadt rá a „perlaszi győző” elnevezés, hogy aztán október első napjaiban elsőként léptessék elő a hadseregben honvéd vezérőrnaggyá.

Kiss Ernőt a bácskai hadtest parancsnokává is előléptették, ez azonban már meghaladta a képességeit, és hiába indított támadó jellegű hadműveleteket a rác felkelők ellenében, rendre kudarcot vallott, ezért le kellett mondania a posztjáról, és Debrecenbe távozott. 1849. februárjában a honvédseregben elsőként léptették elő altábornaggyá, egyben megtették országos főhadparancsnokká.

Derekasán megállta a helyét a dicsőséges tavaszi hadjárat hatvani ütközetében is, a távollévő hadügyminisztert pedig több alkalommal is helyettesítette. A végnapokban, 1849 augusztusának elején ott volt az utolsó aradi haditanácson, ő közölte Görgei Artúr tábornokkal, fővezérrel a döntést, hogy nem a császári, hanem a cári sereg előtt teszi le a fegyvert a honvédsereg. Ellenkező esetben ma nem tizenhárom, hanem sokkal több aradi vértanúról kellene beszélnünk, nem utolsósorban ezzel azt is a világ értésére adták, hogy a magyar szabadságharc legyőzéséhez két európai nagyhatalom hadseregére volt szükség – világított rá a világosi eseményekre a szónok.

Az emlékező ezt követően áttért a rác születésű, határőr családból származó Damjanich Jánosra, akiről a legtöbb '48-49-es történet ismeretes, a legnépszerűbb honvédtábornokaink közé tartozik.

Az egyik rukavinaí gyalogezrednek volt a fő századosa 1848 tavaszán, majd később, '48 őszén-telén remekül megállta a helyét Délvidéken, s az év végére már tábornokká, vezérőrnaggyá lépett elő, ő vette át annak a hadtestnek a parancsnokságát, amelyet le kellett adnia az imént méltatott Kiss Ernő későbbi altábornagynak.

Babucs Zoltán hadtörténész és az önkormányzat közös koszorúzása

A „szolnoki győzőként” is emlegetik, hiszen az ő honvédei aratták az első komolyabb diadalt '49 kora tavaszán. Damjanich az egész hadjárat időszakában brillírozott, immár a harmadik hadtest parancsnokaként a tápióbszei ütközetben megfordította katonáival a vesztesre álló csatát, és Isaszegnél, Vácánál is szinte egyedül állta a sarat.

1849. április 26-án, a tavaszi hadjárat utolsó, döntő összecsapásánál, a komáromi csatában csakugyan meghatározó szerepet vállalt, másnap azonban közlekedési baleset érte, ami miatt szolgálatképtelenné vált. Az aradi vár bevételével a honvédek őt tették meg az erődítmény parancsnokává. Ezt a várat adta át augusztus 17-én, és idekerült a többi tábornoktársai is, akiket 175 évvel ezelőtt, október 6-án kivégeztek.

Mivel a csatában ő volt az első, azt gondolta, elsőként rajta fogják végrehajtani a halálos ítéletet, de nem így lett. Mankóval a hóna alatt tudott odatipegni az akasztófához, amely körülbelül fél fejfel alacsonyabb volt nála. Gróf Vécsey Károly honvédtábornok követte őt, aki – mivel már nem volt kitől elbúcsúznia – megcsókolta Damjanich élettelenül logó kezét, mintegy bocsánatkérésként, hogy ők ketten az életben nem voltak túlzottan jó bajtársak.

A történeti áttekintést követően az emlékező szervezetek elhelyezték koszorúikat az aradi vértanúk emlékművénél. Majd áldást mondtak a történelmi egyházak képviselői, *Huszár Lőrinc* plébános, *Vecsey Katalin* református lelkész és *Pápicsné Jakab Johanna Júlia* evangélikus lelkész.

A Pápai SZC Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium két diákja, *Takács Márk Attila* és *Bazsó Bibo* verses előadással adózott a vértanúk emlékének.

A Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB, valamint a Zirci Országzászló Alapítvány közös szervezésében megvalósuló emlékező ünnepségen műsorvezetőként közreműködött *Csaba Lilla*.

Hogy az a bizonyos láng 175 év múltán sem szunnyad el, arra a kopjafa alatt pislákoló mécsesek még inkább rávilágítottak – az emlékezők ekképpen is kifejezték tiszteletüket az aradi vértanúk előtt. (kg)

Beszámoló az Országos Könyvtári Napok zirci programjairól

Dínómdánom meseországban

Az Országos Könyvtári Napok zirci rendezvénysorozatának első vendége **M. Kácsor Zoltán** meseíró volt.

A szerző két foglalkozást tartott a gyermekeknek, az elsőt a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde óvodásai számára, akik közelebről is megismerkedhettek a Garázs Bagázs könyvsorozat munkagépeivel. Zoltán először kisfiának kezdett mesélni, ezekből a történetekből nőtte ki magát a későbbiekben a Garázs Bagázs sorozat, amely munkagépek kedves kis kalandjait meséli el. A zirci ovisok élvezettel hallgatták Rendőr Ernő nyomozásának viszontagságait, melyet Zoltán diafilmről olvasott fel nekik. A szerző interaktív mesefoglalkozásával megmozgatta az óvodásokat, akik beleképzelhették magukat a járművek világába és hatalmas, kígyózó vonatozással zárták az előadást.

M. Kácsor Zoltán foglalkozásai nagy élményt jelentettek a gyermekek számára

Ezután következett a rendhagyó irodalomóra a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola diákjai számára, akik bepillantást nyerhettek a népszerű Zabaszauruszok világába. A sorozat hatodik része, A sárkányok fővárosa elnyerte az Év Gyerekkönyve Díjat a 6-12 éves korosztály kategóriában. Zoltán ízelítő gyanánt felolvasott egy részletet az Utazás Dínómdánomba című kötetből, ami meghozta a gyerekek kedvét, hogy a végére járjanak Rilex, a tirez, Kunyi, a keselyű és Barmol, a raptor kalandjainak. A gyerekek élvezettel hallgatták a szerzőt, aki megismertette velük a könyvkiadás menetét, és számos érdekes információt osztott meg velük.

M. Kácsor Zoltán mesekönyvei megtalálhatók és kölcsönözhetőek a Városi Könyvtárban.

Jámbor Adrienn

A jó irodalom évszakhoz képest hűvösebb

Az Országos Könyvtári Napok zirci rendezvénysorozatának második vendége **Harag Anita** Margó-díjas író volt.

Novellái jelentek meg többek között a Jelenkor, a Műút, a Tiszatáj online és a KULTer oldalain is. 2018-ban Móricz Zsigmond Irodalmi Ösztöndíjat és Petri György-díjat kapott. 2019-ben Horváth Péter Irodalmi Ösztöndíjban részesült. Első novelláskötete 2019-ben jelent meg *Évszakhoz képest hűvösebb* címmel, mely elnyerte a legjobb első prózákötetnek járó Margó-díjat. Legújabb kötete *Valakire mindig gondolni kell* címmel jelent meg 2023-ban.

Anita a zirci III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola 12. M és A osztályos tanulóinak tartott rendhagyó irodalomórát. A rendhagyó irodalomóra kortárs szerzővel már több éves hagyományra tekint vissza, melynek célja, hogy közelebb hozza a diákok számára az irodalmat. A szerző érettségi tétel a gimnáziumban, ezért kiemelten fontos, hogy a gimnazisták személyes élményeket szerezhessenek a kortárs irodalom tagjairól.

Harag Anita kortárs szerző előadását hallgatják a zirci gimnazisták

Anita sokat beszélt saját írással kapcsolatos élményeiről, elmondta, hogy milyen sokat számított, hogy édesanyja a „jó” könyveket adta a kezébe kamaszkorában. Kiemelte az *Abigél* és a *Malevil* című köteteket, melyek hatására kialakult benne a vágy, hogy hasonlóan jó élményt megtapasztalhasson a saját írásaival kapcsolatban. Tizennégy évesen próbált nagyregényt írni olvasmányélményei után, de a várt eredmény elmaradt. Az első kudarcélmény viszont nem akadályozta meg abban, hogy kitartson az álma mellett. Végül a novella műfajában találta meg magát. Anita szerint bátorságot ad, mert sokkal könnyebben újrakezdehető és átírható, mint egy nagyregény. Novelláiban a minimalizmusra, szikár nyelvezetre törekszik, nincs helye felesleges mondatoknak, kitérőknek. Nagyon szereti a műfaj szigorú szabályait, mely mégis lehetőséget nyújt arra, hogy bármit kipróbálhasson benne.

Kiemelte a kreatív írással foglalkozó szemináriumokat, táborokat, műhelyeket, melyeken ő is részt vett. Bízta a diákokat, hogy keressenek olyan közösségeket, ahol meg lehet mutatni a saját szövegeiket. Felhívta a figyelmet, hogy nem szabad abbahagyni az írást, mert azt hiszik, hogy rossz szöveg kerül ki a kezük alól. Attól fejlődnek, ha gyakorolják az írás folyamatát, melyet a naplóíráshoz hasonlított, elmondása szerint sokat segít, ha úgy írunk, mintha magunknak írnánk. Minden szöveg tükör, magunkat látjuk benne. Ezért olyan izgalmasak ezek a közösségek, minden olvasó számára más kaput nyit meg ugyanaz a szöveg.

Kedvenc prózájáról kérdezték a szerzőt, aki Szvoren Edina, Bencsik Orsolya, Tóth Krisztina és Lucia Berlin műveit emelte ki.

Végül a diákok az alkotás folyamatáról érdeklődtek Anitától, aki elmondta, hogy 3-4 évig írta első kötetét, mire megjelent. Írás közben vakfolt, félre kell tenni és újra elővenni, akkor látjuk friss szemmel. Nagyon érdekes folyamat, mire olvasóként viszonyult saját művéhez, nem pedig alkotóként. Kiemelte, hogy az első mondat indítja be az alkotói folyamatot. Elég erősnek kell lennie, hogy húzza magával a többi.

Az írás-olvasás folyamatos önmunka. Magammal együtt a többi embert is vizsgálom, saját félelmeinkre, tapasztalatainkra ismerünk a szövegekben, hangzott el a szerzőtől.

Jámbor Adrienn

(Folytatás az előző oldalról)

„5. elem a könyvtár”

Az Országos Könyvtári Napok idei témája a négy elem, a föld, a levegő, a tűz és a víz volt.

Ehhez kapcsolódva október 1-5. között könyvtárunkban "Az 5. elem a könyvtár" című program keretében Olvasóink könyvtárhasználati kvízeket tölthettek ki. A kérdésekre online katalógusunk és a könyvtárosok segítségével válaszolhattak. Külön feladat-sor készült felnőtteknek és gyerekeknek.

Minkettő kategóriában szerzők nevét, sorozatcímeket vagy szakkönyveket kellett keresni, illetve a könyvek megtalálását segítő raktári jelzeteket. Kérdések voltak például: Ki a szerzője a "Harry Potter" című sorozatnak? (J. K. Rowling), Mi a címe a 4. kötetnek? (Harry Potter és a Tűz serlege), Milyen raktári jelzetnél találjuk a köteteket? (R 90). A teszt sikeres kitöltői (20 fő) és az új beiratkozók (17 fő) 3D nyomtatással készült tárgyakból választhattak. Az ajándékok elkészítését az "Együtt a Könyvtárért" Alapítvány támogatta. Aki szeretné utólag kitölteni a kvízeket, megteheti személyesen a könyvtárban, vagy letöltheti a zirkultura.hu/otodikelem oldalról.

Horváth Norbert

Vámos Miklós estje Zircen

Október negyedikén az Országos Könyvtári Napok zirci programsorozatának részeként Vámos Miklós József Attila-díjas, Prima Primissima-díjas, Bárka- és Fitz-díjas író látogatott el városunkba, aki néhány személyes történet megosztása mellett legújabb kisregényét, a Karcsú Könyvek sorozat hatodik kötetét, a Cím nélkül-t mutatta be az olvasóközönségnek.

Ritka alkalom, amikor a szerző személyesen látogat el egy-egy városba író-olvasó találkozóra, épp ezért viccesen megemlítette, amikor új regénye jelenik meg, azért hajlandó olykor áldozatokat hozni és kiállni a nyilvánosság elé, majd megköszönte a megjelenteknek a hatalmas érdeklődést, hiszen megtelt a Városháza nagyterme.

Vámos Miklós korábban forgatókönyvíróként, dramaturgként, kiadógazdátoként és műsorvezetőként is tevékenykedett.

Az esemény kezdetén éppen ezért a televíziózás és a könyvírás különbségeiről beszélt.

A jelenlegi televíziózáshoz kritikusan viszonyul, így televízióként biztosan nem láthatjuk már, ellenben írói tevékenységét nem szeretné abbahagyni. Már csak azért sem, mert saját bevallása szerint ő egy „folyton író-író”, és noha a legsikeresebb hazai szerzők egyikének számít, nem a könyves sikerlistákra, hanem arra a legbüszkébb, hogy olvasótáborra generációkon átívelő. Vámost olvas és dedikált nagyszülő, szülő és gyermek is.

Estje második felében részletesebben kitért új kisregényére is.

A Karcsú Könyvek kisregény-sorozat legelső kötete 2022-ben jelent meg, azóta évente két könyvvel jelentkezik az író. A sorozat hatodik kötetét, a Cím nélkül-t idén szeptemberben a 29. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon mutatták be.

A Karcsú Könyvek elég tömörek és rövidke ahhoz, hogy könnyedén cipelhessük, és bárhol olvashassuk őket, de hogy az alkotó miért váltott 16 nagyregény után a mindössze 200 ezer karakternyi szövegekre, annak nem pusztán praktikus okai vannak. „Egyrészt úgy ítélem meg,

Vámos Miklós az irodalmi estjével megtöltötte a Városháza nagytermét

életművembe elég 16 nagyregény, másrészt a felesleges dolgok kihúzása mindig jót tesz egy szövegnek, ez egyébként Kosztolányi ősi tanácsa volt, aki azt mondta, ha valaki ír egy novellát, vegye le az első oldalt és tépje össze. Ez a tömörítés bármennyire is hihetetlen, nagyon-nagyon jót tesz a szövegnek. Én úgy írom a Karcsú Könyveket, hogy megírom őket 300-350 ezer karakterben, és addig húzom, amíg a lényeg marad belőlük. Ezzel gyorsabb a tempójuk és sűrűbbek is, ezt az olvasóim mondták.”

Sorozata legújabb részét magányregényként definiálja, a történet ugyanis két, alapvetően magányos életet élő, falusi postásról szól, akik felbontják a cím nélküli leveleket. Egyrészt ebből eredeztethető a címe (Cím nélkül), másrészt a tavaly elhunyt Morcsányi Gézáttól, a Magvető Kiadó egykori vezetőjétől, akivel jó baráti kapcsolatot ápoltak. Vámos szerint a címadásnak egyébként kétszer kell jónak lennie: legyen figyelemfelkeltő, mielőtt elolvassa az olvasó, és legyen értelme azután, hogy elolvasta az olvasó.

A szerző a postásokról szóló történet személyes vonatkozásáról is mesélt. „A falusi postások története fikatív, de mint minden általam írt fikciónak, ennek is valóság az alapja. Valaha volt egy hétvégi házam egy Vértestolna nevű, 500 lelkes kis településen, tényleg csak az ment oda, akinek ott volt dolga. Velem szemben lakott egy család, négy nő, akik mondhatni örökre fogadtak, és mindenben segítettek engem. Közülük Juliska néni volt a falu postása, akit néha elkísértem dolgozni, így megismerkedtem a falu apraja-nagyjával. Az ötszáz lelkes faluban 11-12 év alatt elfogytak az újságelőfizetők, alig voltak levelek, és szinte már nem maradt mit kézbesíteni. Ez az élmény volt a történetem kiindulópontja” – osztotta meg.

Olvasóközönségét a jövőben sem hagyja olvasnivaló nélkül. Jelenleg is alkot, mivel a Karcsú Könyvek sorozata nem teljes még – a sorozat elindításakor ugyanis tíz könyvben állapodtak meg a kiadójával. Most a Karcsú Könyvek hetedik részével foglalkozik, Magánhangzó címmel, amelyet várhatóan 2025. őszén tarthatnak majd kezükben az olvasók. Ennek alapja, hogy nemrégiben egy neves svájci alkotóházba vonult el, emellett 19 éves kora óta megrögzötten jár a Szigligeti Alkotóházba is, így ezeket az élményeit építi bele következő könyvébe. A szerző emellett olykor régi könyvein is igazít, hiszen műveit a magas eladási számok és vásárlói igény miatt újra és újra kiadják a kiadók.

Az Országos Könyvtári Napok kapcsán elmondta, a 20. század gyermekeként el sem tudja képzelni, hogy ne olvasson, és döbbenet tekint azokra, akik nem vesznek könyvet a kezükbe. Bár terjedelmes könyvgyűjteménye van otthonában, mégis mániákusan látogatja a lakóhelyéhez közeli óbudai Platán nevű könyvtárat, és azt vallja, ahány könyvet olvasunk, annyi életet élünk.

„Az olvasás az élet meghosszabbításának és kibővítésének legegyszerűbb formája” – zárta mondandóját.

Porkoláb Petra

FOTÓK: VÁROSI KÖNYVTÁR

Városunk 65 év feletti polgárait köszöntötték az Idősek Világnapja alkalmából

(Folytatás az 1. oldalról)

„Köszönettel tartozunk önöknek azért, hogy verítékükkel, könnyeikkel, szorgalmas munkájukkal, áldozattal a nehéz időkben megteremtették és biztosították nekünk, fiatalabbaknak, gyermekeinknek, unokáinknak, hogy tanulhassanak, dolgozhassanak, gyarapodhassanak, és a nyomdokukba léphessünk. Köszönjük, hogy küzdöttek értünk, és vállalták mindazt, amit a sors az önök korosztályára mért. Köszönjük mindazokat az értékeket, amelyeket megőriztek, és amivel minket felvérteztek, gazdagítottak” – szöveg az egybegyűltekhez a városvezető.

Sarkady Sándor szavaival élve azt kívánta az időseknek, hogy családtagjaik szeretete aranyozza be a hétköznapjaikat és ünnepeiket, ajándékozzák meg őket vidámsággal, békességgel, figyelmükkel és szeretetükkel.

Az ünnepi műsornak ezúttal a Pápai SZC Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium tornacsarnoka adott helyet, és csak a vacsora elfogyasztására került sor a rendezvény korábbi helyszínén, az ebédlőben.

Zirc Városi Önkormányzat és a szervező intézmény, a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB meghívását szép számmal fogadták el városunk 65 év feletti polgárai. Generációk találkozásáról szólt az első műsorszám, a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde óvodásai *Róthweil Judit* vezetésével egy szívmengető előadással örvendeztették meg a szépkorúakat.

Generációk találkoztak egymással: a zirci óvodások táncos, játékos műsorát hosszas tapsal hálálta meg a közönség

Az anyakönyvvezető szerepét Hellebrandt Ferenc alpolgármester alakította Cseke Katinka és Zsiga László előadásának egyik jelenetében Szervezők)

Majd az ünnepeltek soraiból léptek színpadra, nevezetesen a Zirc Városi Nyugdíjas Klub nemrégiben alakult kórusától hallhattunk egy dalsokrot. Kettő közülük – *Vörösházi Ferencné* és *Pék László* klubvezető – verssel is kedveskedtek a publikumnak. A szintén a daloskört erősítő *Navratyil Jánosné* és *Navratyil János* duóban folytatta sváb ritmusokkal, megágyazva ezzel már egy kicsit a táncparkettnek.

A szórakoztató produkciók sorát *Cseke Katinka* és *Zsiga László* színművészek retro slágerekkel fűszerezett kabaréja zárta. Nemcsak a közönség jókedvéről és megnevettetéséről gondoskodtak, hanem be is vonták a nagydeműt, amikor kettőnél több szereplős jelenetre került sor.

A szervezők minden résztvevőt vacsorával láttak vendégül.

Az estebédet követően *Kubicsek Rudolf* muzsikájára rophatták az ünnepeltek. A rendezvényen műsorvezetőként közreműködött *Szakács Ildikó*.

A szervező intézmény ezúton is köszöni a „Zirci Városüzemeltetés” Nonprofit Kft. és a Zirci Önkormányzati Szolgáltató Központ közreműködését.

A látványos színpaddíszítés az Alma Decor munkáját dicséri.

KG

Köszöntő: Már üknagyiként érte el a szépkor Erzszi nénit

Szeptember 26-án töltötte be kilencvenedik életévét *Haik Istvánné*, a Szent Bernát Idősek Otthona lakója. *Ottó Péter* polgármester köszöntötte a jeles alkalomból.

Városunk vezetője tolmácsolta *Orbán Viktor*, Magyarország miniszterelnökének jókívánságát az emléklapról, majd a saját köszöntő gondolatai mellett, a virággal együtt átnyújtotta azt az ünnepeltnak.

A borzavári *Haik Istvánné* Erzszi néni nyolc éve él a zirci Szent Bernát Idősek Otthonában. Jól érzi itt magát, hozzátartozói rendszeresen látogatják őt, a szépkorba lépést is velük együtt ünnepelte.

Már szobája fala is árulkodik arról, hogy terebélyes a család, hiszen a keretezett fotográfiákról szinte mindenhol a szerettei veszik körbe, ezáltal is otthonosabbá téve a lakrészt, melyen ketten osztoznak. Érdekes, hogy szobatársával egy azon napon születtek, csak három év különbséggel.

Erzszi néni nem volt könnyű a gyermekkor, mindössze két éves volt, amikor elvesztette az édesapját. Nevelőszülőkhöz került, akiktől nagy szeretetet kapott.

Szinte egész életében „férfias” munkákat vállalt, aminek az emberek a csodájára jártak. Volt a zirci tanműhely kazánfűtője és

A 90 éves *Haik Istvánné* *Ottó Péter* polgármesterrel, továbbá jobbról lányával, egyik fiával és a menyével a születésnapján

portása, dolgozott az erdőgazdaságban, és férjével együtt a földeken is nagyon sokat szorgoskodtak, tették mindez a gyermekeik érdekében. Házasságukból egy lány- és két fiúgyermek született. Férjét tíz évvel ezelőtt veszítette el, ezt követően került az Otthonba.

Az ünnepeltet nagyon sokan ismerik itt Zircen is, és ahogy lánya meséli, a borzaváriak is mindig érdeklődnek a hogyléte felől.

Erzszi néni hét unokával, öt dédunokával, és egy ükunokával büszkélkedhet. (kg)

Ha időben felismerjük, segíthetünk! – előadások a demenciáról

(Folytatás az 1. oldalról)

Dr. Payrich Mária elmondta, az időskori leépüléseknek mintegy kétharmada Alzheimer-típusú memóriavesztésekkel járó betegség. Túlnyomórészt nyolcvan éves kor körül jelennek meg az első tünetek, a jelenségek azonban már korábban elindulhatnak, csak nem észrevehetőek. Az érdeklődés és a társas kapcsolatok beszűkülése, az aktivitás csökkenése is lehet már egy erre utaló jel.

Veszélyforrást jelenthet a dohányzás, elhízás, az inger- és mozgásszegény életmód, az egyedüllét – sorolta, majd a védőfaktorokra is kitért: ajánlotta például a táncot, a kerti munkát, a zenés, társas összejöveteleken történő részvételt, hiszen ezek komplex élményt jelentenek a résztvevőknek.

A memóriavesztés mellett egyéb jelenségek is kísérik a demenciát, kihat a szellemi működésre, a beszédre, szervezőkészségre, a viselkedésre. Kedvetlenséget válthat ki az érintettek közül, a folyamat előrehaladtával pedig zavartságot okozhat, gyakran előfordul, hogy eltévednek és hallucinálnak is a demens betegek. Másokkal szembeni nagyfokú bizalmatlanság is kialakulhat bennük, a másik véglet viszont az – ami az áldozattá váláshoz is vezethet a csalókkal szemben – amikor kritikátlanul bíznak mindenkiben.

Az előadásból arra is fény derült, hogy a betegség nem öröklődhet, de amely családban előfordult a felmenőknél, ott nagyobb a valószínűsége. Ha időben felfedezzük a kezdeti jelenségeket, és még nem jutott el abba a fázisába a demencia, hogy térben és időben teljesen tájékozatlanná váljon a beteg, akkor gyógyszerekkel orvosolható a memóriaműködések lassabb csökkenése. Ezáltal segíthetünk azon, hogy minél jobb életminőségben teljenek a következő évek, és hogy az önellátás megfelelő mértékben megmaradjon.

A doktornő fontosnak tartja, hogy az érintettek közösségi ellátásban is részt tudjanak venni, a közös programok, így például a társasjáték, a kézműves foglalkozás, a séta, a régi emlékek felelevenítése egyaránt jótékony hatást jelenthetnek, és már önmagában a megértés, a lelki támogatás is nagy segítség a demenciában szenvedő betegek számára.

Van megoldás és segítség Zircen – a május 2-án a Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ keretei között beinduló demens nappali ellátást *Hummel Beáta* szakmai egység vezető mutatta be. Eddigi tapasztalatai szerint úgy látja, segítséget jelent ez a betegek számára és családjuk is felszabadul kicsit erre az időre.

Dr. Payrich Mária pszichiáter sok fontos információt osztott meg a demencia betegségével kapcsolatban

Ami orvosi szemmel elhangzott tanácsként, azt a szociális intézmény szinte egytől egyik alkalmazza a gyakorlatban. Az ellátottakkal együtt megreggeliznek, beszélgetnek, megnézik a tévéhíradót, meg is vitatják a nagyvilágban zajló eseményeket, a videómegosztó segítségével távoli tájakra is elutaznak.

Az Idősek Klubja közösségi helyiségének polcán különböző társasjátékok tornyosulnak, az asztalon elterülő, vasalható gyöngyöket az ellátottak készítették, akik szalvétákat is nagyon szeretnek hajtogatni. Ülőtornát végeznek, ha szép idő van, sétálnak a kertben. Közösen énekelnek, régi slágereket hallgatnak, megünneplik a születésnapokat, névnapokat.

Az ellátás szakmai egység vezetője hangsúlyozta, ha valaki egyedül érzi magát, magányos, szívesen látják a közösségükben, biztosított arról, hogy az itt eltöltött minőségi idővel oldani tudják a szorongást. Felhívta a figyelmet, hogy Horgoló Klub is működik az intézményben, ehhez is nyitott a csatlakozás lehetősége.

Csaba Lilla költő, író a szépirodalommal szeretne segíteni a demenciában szenvedő betegeknek, örömét fejezte ki és megköszönte, hogy gondoltak rá a szervezők ezen az eseményen. Magával hozta azt a könyvét, amely erről a betegségről szól, és családi érintettség által nyert rá ihletet: nagypapájának egyik testvérét érte el a kór.

Azonban először saját betegségéről vallott őszintén, sclerosis multiplexet diagnosztizáltak nála tizenkét évvel ezelőtt. Váratlanul, egyik napról a másikra köszöntött be életébe az „új ismeretlen”, hiszen akkor azt sem tudta, hogy „eszik-e,

vagy isszák”, azonban manapság már sajnos egyre többeket érint.

Kettős látása volt, képtelen volt az írásra, a mozgása koordinálására – sorolta a tüneteket, azonban azt is hozzátette, hogy szerencsére időben felfedezték a betegséget, és az orvostudomány fejlődésének köszönhetően már akkor léteztek olyan terápiák, amelyekkel hatékonyan be tudtak avatkozni. A belső akaraterejének, a jókedélyének is tulajdonítja, hogy el tudott indulni a gyógyulás útján, és az alkotás, a már gyerekkorban kezdődő versírás is kapaszkodót jelentett számára ebben a nehéz időszakban.

Pozitív életszemlélete és az alkotás öröme gyógyírt jelentett Csaba Lilla számára, és másoknak is szeretne segíteni az irodalommal

Nemcsak a saját betegségét írta ki magából Lilla, hanem nagyapja testvérének leépülésekor is az irodalomhoz fordult. A Budapesten sebészként dolgozó dr. Földvári Gyulára nagyon felnézett, így hát tragikusan érte meg, amikor a nyolcvanas éveiben elérte őt a demencia betegsége.

A könyvet, amely ezt a folyamatot kíséri nyomon és dolgozza fel a szépirodalom nyelvén, el is hozta erre az alkalomra, sőt a közönség örömeire fel is olvasott kettőt a költemények közül. (kg)

A Bakonyi Zöldkör legutóbbi előadásán az eurázsiai hódok kerültek fókuszba

Mivel az elmúlt években egyre többször találkozhattak hóddal, hódgátakkal a Bakonyban élők és kirándulók, ezért a Bakonyi Zöldkör legutóbbi előadásán az évek óta ellentmondásos véleményeket kiváltó hód-kérdésről esett szó Zircen, a Magyar Nemzeti Múzeum Közgűjteményi Központ MTM Bakonyi Természettudományi Múzeumában.

A témában három szakértő megszólalását hallgathatták meg az érdeklődők. *Dr. Juhász Erika* biológus, hódszakértő, a HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont munkatársa; *Szinai Péter*, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság zoológusa; valamint *Szivler Zoltán*, a Középdunántúli Vízügyi Igazgatóság Veszprém vármegyei szakmérnökségének vízrendezési referense is felszólalt a témában.

A szakértők egyike, dr. Juhász Erika lapunknak elmondta, „az eurázsiai hód egy korábban kipusztult, őshonos, ökoszisztéma-mérnök állatfajunk, ami azt jelenti, hogy építményei kiterjedt vízi élőhelyeket hoznak létre, amelyekben számos más – akár védett – vízi állat és növény talál otthonra. Visszatelepítésük nagyjából három évtizeddel ezelőtt kezdődött a WWF visszatelepítési programja révén, ami az állatok spontán terjedésével olyannyira jól sikerült, hogy a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy Magyarországon legalább 10-11 ezer példány él.”

A populáció jórésze a bakonyi területeken telepedett meg. Ezzel párhuzamosan a fajjal összefüggő természetes tájatalakító hatások jelentősége is megnövekedett. A gátépítés, a rágás, sőt a faj üregásási tevékenysége többletfeladatokat és anyagi hátrányt jelenthet az érintett területek tulajdonosai számára, ami így ember-termeszet konfliktusokhoz vezet.

Az előadáson is kiderült, hogy az Európai Unió Közös Agrárpolitika Stratégiai Terve 2024-től támogatja a területek vízzel borított állapotban való megtartását, ami a hóddal összefüggő konfliktusok kezelésének is fontos eszközévé válhat. Megtudtuk, hogy az elmúlt évtizedek

Dr. Juhász Erika biológus, hódszakértő előadása Zircen (Fotó: MTM BTM)

gyakorlata rávilágított arra is, hogy a hódgátak elbontása nem kínál hosszútávú megoldást a konfliktushelyzetekre.

„Bármennyire is károsan érinthet területeiken a hódok megjelenése, gyéríteni vagy áttelepíteni kizárólag természetvédelmi hatósági engedélyezés útján lehetséges, mivel nemzetközi jogszabály által védett a faj, eszmei értéke pedig 50 ezer forint” – mondta el a szakértő.

Ugyan hóddal nagyon ritkán találkozhatunk, rágásnyomaival és építményeivel annál gyakrabban. Amennyiben azonban mégis találkozunk hódokkal, kirándulóként sem kell tartanunk tőlük, mivel nem jelentenek közvetlen veszélyt az emberre.

A biológus azt javasolja, amennyiben találkozunk velük, maradjunk nyugodtak és ne ijesszük el őket, hiszen akkor egy érdekes természeti megfigyeléssel lehetünk gazdagabbak.

Ha pedig segíteni szeretnénk a kutatók munkáját, akkor hóddal történt találkozásunk adatait töltsük fel a HUN REN Ökológiai Kutatóközpont HódTérkép nevű adatgyűjtő oldalára. (Porkoláb Petra)

Atlétikában bizonyítottak a zirci általános iskolások

Szép eredményeket értek el a Zirci Reguly Antal Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola tanulói a Veszprém vármegyei Köztársaság Kupán.

A nagy hagyományokkal rendelkező és a Veszprém Vármegyei Értéktárba is bekerülő versenynek a veszprémi Városi Stadion adott otthont.

Az általános iskolások versenyében a 2010 és 2014 közötti korosztályok vettek részt.

Magasugrásban *Tenk Zsombor* az első, *Hunyadvári Virág* és *Szaller Sára* a harmadik helyet szerezte meg. Súlylökésben *Kovács Péter* és *Kavalecz Kolos* harmadik lett a korosztályában. 2000 méteren *Jakab Anna* a második, *Ottó Zselyke* a harmadik helyen ért célba.

Dalmadi Márk távolugrásban, *Hollender Kristóf* kislabdahajításban, *Máté Zoltán* 100 m-es síkfutásban ért el harmadik helyezést.

Jakab Dusán kislabdában az első, 100 m-es síkfutásban a harmadik helyen végzett. Az arany- és a bronzérem *Hollender Róbert*et is megilllette, ő súlylökésben nem talált

A 4x100 m-es váltó bajnokai Jakab Richárd testnevelővel és Burján István iskolaigazgatóval (Forrás: Iskola)

legyőzőre, és kislabdahajításban volt a harmadik legjobb dobó.

Figyelemreméltó eredmény továbbá, hogy a regulusok 4x100 m-es fiúváltója (*Jakab Dusán*, *Dalmadi Márk*, *Germán Dávid*,

Kovács Ádám) és a 4x100 m-es lányváltója (*Hanich Vanda*, *Hunyadvári Virág*, *Szaller Sára*, *Szabó Dorka*) egyaránt a dobogó legmagasabb fokára állhatott fel.